

Praksa Evropskog suda za ljudska prava od 31. marta i 2. aprila 2026. godine¹**X protiv Gruzije (br. 35640/22), 31.3.2026.****Povreda člana 3. Ek**

Podnositeljica predstavke je osoba X, rođena 2005. godine.

Predmet se odnosi na tvrdnje X da ju je očuh seksualno zlostavljao, počevši od njene 13. godine. X se povjerila rođaku koji je formalno prijavio navodno zlostavljanje policiji 7. maja 2021. godine i pokrenuta je krivična istraga. Poduzet je niz istražnih koraka. U maju i junu 2021. godine, tužilaštvo je donijelo odluke kojima se odbija dodijeliti X status žrtve, a žalba njenih advokata na te odluke je odbijena kao neosnovana. Sud je utvrdio da nema dovoljno dokaza da je počinjeno krivično djelo.

Pozivajući se na član 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) i član 8. (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) Evropske konvencije, X se žali da joj krivični postupak nije pružio adekvatnu pravnu zaštitu od seksualnog zlostavljanja. Ona tvrdi da je nacionalni zakonodavni okvir za borbu protiv seksualnog nasilja nad djecom bio neadekvatan, da je krivična istraga njenih navoda bila neefikasna i da ju je nesposobno ponašanje istražitelja, poput podvrgavanja ginekološkim pregledima i tehnikama ispitivanja, izložilo je daljoj viktimizaciji.

Evropski sud je utvrdio da, iako je domaći zakonodavni i regulatorni okvir za borbu protiv seksualnog zlostavljanja u Gruziji bio adekvatan, krivična istraga o navodima X bila je neefikasna.

Konkretno, istraga je mirovala skoro pet godina, a razlozi za to nisu bili jasni. Zaključak domaćeg suda prilikom odbijanja da se X dodijeli status žrtve jer nije pretrpjela nikakvu štetu, uprkos svim dokazima, mogao se protumačiti samo kao znak nespremnosti da se sprovede smisljena istraga o njenim ozbiljnim navodima. Dalje, odbijanje vlasti da uzmu novu izjavu od nje, koja bi mogla dovesti njenog očuha u vezu sa težim krivičnim djelima, također je poslužilo kao dokaz nevoljkosti vlasti da sprovedu temeljitu krivičnu istragu. Nije bilo opravdanja za provođenje ginekološkog pregleda u specifičnim okolnostima slučaja X, a pitanje koje joj je postavljeno tokom intervjua bilo je formulisano na način koji joj je potencijalno mogao prouzrokovati dodatnu patnju.

Krivična istraga o navodima X o seksualnom zlostavljanju bila je neefikasna i rezultirala je njenom daljnjom viktimizacijom.

Word of Life Church of Christians of Evangelical Faith in Armenia and Simonyan protiv Armenije (br. 30817/13), 2.4.2026. godine**Povreda člana 6.1. Ek**

Podnosioci predstavke su vjerska organizacija i njen glavni pastor i vođa, gospodin Artur Simonyan, državljanin Republike Armenije, rođen 1966. godine, sa prebivalištem u mjestu Verin Ptghni (Armenija).

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Predmet se odnosi na objavljivanje članaka u sedmičnom listu *Iravunk Hetaqnnutyun* ("Istraga zakona"), u kojima je organizacija podnosioca predstavke označena kao "sekta", a njeni sljedbenici kao "sektaši". Fokus tih članaka bio je skandal u vezi sa poznatom glumicom, uz spekulacije da je ona sljedbenica vjere podnosioca predstavke. Tužbeni zahtjevi podnosioca protiv navedenog lista, zbog klevete i uvrede, na kraju nisu bili uspješni.

Pozivajući se na član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (pravo na pristup sudu), podnosioci predstavke su istakli da je Kasacioni sud odbacio njihovu žalbu zbog isključivo tehničke greške. Naime, podnosioci predstavke nisu direktno osporili presudu Okružnog suda pred Kasacionim sudom, već su se najprije žalili Apelacionom sudu, te su tek nakon toga izjavili žalbu po pravnim pitanjima Kasacionom sudu, kako je to bilo propisano domaćim pravom. Iako Kasacioni sud nije dao razloge za svoj zaključak da je žalba podnosioca bila usmjerena protiv presude Okružnog suda, čini se da je taj zaključak prvenstveno zasnovan na formulaciji završnog dijela žalbe u kojem su podnosioci tražili od Kasacionog suda da ukine „presudu [Okružnog suda] ...“. Međutim, iz cjelokupnog sadržaja žalbe podnosioca predstavke bilo je očigledno da je ona zapravo izjavljena protiv odluke Apelacionog suda. Uprkos mogućnosti koju je imao prema relevantnom zakonu, da podnosiocima predstavke pruži priliku da isprave tu grešku, Kasacioni sud je odlučio da to ne učini – bez navođenja bilo kakvih razloga za takvu odluku – te je žalbu proglasio nedopuštenom, ne dajući podnosiocima predstavke dodatnu priliku da otklone nedostatak. Kao rezultat ovako strogog tumačenja procesnih pravila, žalba podnosioca po pravnim pitanjima nije razmotrena od strane Kasacionog suda u meritumu.

Dalje, pozivajući se na član 9. Konvencije (sloboda vjere), podnosioci tvrde da su određeni zaključci domaćih sudova povrijedili obavezu neutralnosti i nepristrasnosti u pitanjima vjere, naročito time što su opravdali upotrebu izraza "sekta" i "sektaši" činjenicom da se vjerovanja organizacije podnosioca razlikuju od dominantne Armenske apostolske crkve.

Član 9. • Evropski sud je utvrdio da nema povrede u pogledu dužnosti države da bude neutralna i nepristrasna u vjerskim pitanjima, s obzirom na odluke domaćih sudova koji su izvršili balansiranje u kontekstu zahtjeva vezanih za klevetu i uvredu a u vezi s novinskim člancima o jednoj vjerskoj organizaciji i njenom pastoru. Evropski sud je utvrdio da nema miješanja u prava podnosioca predstavke, te je ove navode odbacio kao očigledno neosnovane.

Član 6. stav 1. (građanski aspekt) • Evropski sud je utvrdio da je odbijanje Kasacionog suda da prihvati reviziju podnosioca predstavke nesrazmjerno i neopravdano ograničilo njihovo pravo na pristup sudu. Neuspjeh podnosioca predstavki da se pridržavaju procesnih pravila jasna je posljedica tipografske greške ili sličnog propusta, pri čemu im nije data mogućnost da to isprave. Evropski sud je istakao da se radi o primjeni procesnih pravila na naročito strog način koji predstavlja „pretjerani formalizam“.